

ШАДЪИВАЩЪ.

I. год.

Богъ е оставио шалу, а љаво лажъ.

Бр. 8.

Нар. послов.

У Београду 5. Децембра 1850.

Издази покрай Државонародногъ Пратиоца преко неделъ по вданпуть са образима. Тримесечна му а (безъ Пратиоца) цена за Предплатнике Будилника 7 гроша чарш. или 35 кр. сребра.

МАЛЫЙ ВЕЛИЧКО И ВЕЛИКИЙ МАЛЕНКО.

Еданъ вештъ, али малогъ узраста правобранитель по имену Величко дође у судъ, да брани свогъ пріятеля. Одма за тымъ дође и нѣговъ супарникъ, правобранитель Маленко, кои е быо само трипуть одъ нѣга ширій и дужій. Маленко, кадъ види Величка и сазна, да ће съ нѣимъ имати посла, почне се домышлявати, како ће га смести и забунити, да бы га лакше у препирки добыо. У томъ намриштень окрене му се у поля и избекари на нѣга свое волюйске очи, и стане га преко рамена одъ пете до главе мерити и очима стреляти, па онда наедаредъ, као горопаданъ, на нѣга рыкне: „Шта! заръ си ми и ты майкинъ правобранитель? Заръ кешъ ты са многъ да се меришъ? А знашъ ли, колико васъ таки иде у вданъ меровъ? Знашъ ли, да бы те мого найлакше садъ у мой цепъ стрпати?“ — „То можете!“ — учтиво покланяюћи се одговори Величко, — „и ако то учините, онда кете зацело више православне науке у цепу, него у глави имати!“

ДОБРА И РЪАВА КНЪИГА. „Кадъ бы све написали, што ты не знашъ,“ рекне еданъ подсмевачъ свомъ другу, „изъ тога бы могла врло добра кнѣига изићи.“ — „А кадъ бы све написали, што ты знашъ,“ одговори му другъ, „одъ тога бы опеть могла быти врло рѣава кнѣига.“

СУДИЯ И ЗЛОЧИНАЦЪ. Еданъ судія запыта крадльивца, кои е предъ нѣимъ везанъ стаяо

„Шта си ты за твоє злочинство заслужио?“ — „Я за то ништа не зактевамъ, одговори злочинаць.“

КОШУТЪ И НЪГОВЪ КУВАРЪ. Кадъ є Кошутъ у Дебрецыну на кралѣвскомъ престолу Маѣарске республике седіо псоваше єданъ данъ свога кувара, што му є рѣаво єло зготовіо, те не може съ апетитомъ да руча. Куваръ на то у найучтивіоі понизности одговори: „*Опростите, Ваша Найвећа Милость! єло є, као што є и досадъ свагда было, добро зготовљено; него су Вамъ Руси, кои у Маѣарску уѣоше, апетитъ покварили.*“

НУЖДАНЪ ПРЕДЛЕКЪ. Недавно у єдноі држави обећа краль своимъ поданицыма, да ће лечити ране, коє є граѣанскіі рать држави задао; али у исто време земальске власти *разпишу веќіі порезъ.* Кадъ се на то єданъ граѣанинь вайкао и тужіо другомъ, тешећи га одговори му овай осимъ осталогъ и то: „*Заръ ты брате ни то не знашь, да насъ они мораю найпре сасвимъ до коже свуќи, да бы намъ до рана доќи могли, па насъ онда текъ видати.*“

ЧУДО ШАЛИНО. Шальиваць у радости, што му се млоги радую, забораваля свое незадовольство, коє му чини неколицына зловольника. Они не знаюћи, да є „*Богъ шалу оставіо,*“ мргоде се, што се Шальиваць шали, а іоштъ вище, што се узгредъ жали; и руже га наравно не са ружинымъ нити са ружичнымъ венцыма. Шальиваць є опазіо неколико и другогъ реда незадовольника, коима є опеть криво, што се Шальиваць већма не шали. Ови имаю право, али и Шальиваць има право. Ови бы желили већу и ячу, снажнію и силнію, пакъ вальда и храбрію и управо као юнацы (прости ми, можда само на єзыку) юначку шалу. Тако и валя,

то и есте за юнаке; само бы Шальивчева худость имала овде у najlepшой покорности (, коя наравно нема никаква сродства са покоромъ) врло низко приметити: да се за већу шалу оће већа слобода, а Шальивцу є вера: *мера*, кое се по нѣговой памети треба у толико више држати, што наша слобода, као да ніе башъ найзрелія, а овоєсенѣ грознице оне су были найопасніе, кое су се одъ зелена воћа добыяле. — Што се пакъ тиче оны првогъ реда зловольника, Шальивацъ као добровольникъ има то рећи, да бы онъ желіо и нѣи задовольити, али само као Шальивацъ; а што іи ніе досадъ задовольіо, ево брезъ шале, имаюћи пуну власть опростити имъ, торжественно имъ засадъ прашта. Но да не мысле, да имъ се бадава прашта, и да нису башъ нимало криви, што су се на шалу мргодили, ево имъ довольно доказа у следуюћемъ истинитогъ догађая примеру, изъ когъ ће видити, да шала не само ніе излишна, да є не само благословена, него и чудно добротворна.

У єдномъ римскомъ намастыру умре калуђеръ (капуцынеръ). Браћа га нѣгова по чину опреме на онай светъ и наместе га у сандукъ, кои є остао отворенъ. Тай сандукъ дигну на асталъ и седну око нѣга двоица преко ноћъ по обычаю мртваца чувати. Кадъ є было око поноћи, а они обоица почну дремати. „Теби се дрема, фратеркуле!“ рекне старіи млађемъ. „Мени се обесило ияду цыгана за трепавице“ одговори млађій. „И я самъ мртавъ санъ, и текъ што нисамъ сасвимъ заспао,“ настави старіи. „Па шта ће да се чини?“ запыта млађій. „Я бы са шольомъ добре црне кафе лако растерао мой дремежъ“ продужи старіи. „И я бы съ тымъ растерао све мое цыгане“ рекне на то млађій. „Ала фратеркуле!“ превати старіи, „ты си млађій; отиди,

те намъ обоицы скувай по єдну шолю кафе.“ Млаћій отиде кувати кафу, а старіи међу тымъ, кои за шалу іоштъ ніе быо остаріо, извади мртваца изъ сандука, и спусти га на своє место, да седи, а главу му наслони на асталь и сасвимъ га онако намести, како ће се мыслити, да є заспао. За тымъ самъ у место мртваца легне у мртвачкій сандукъ. Докъ є ово овако старіи калуђеръ радіо и свршіо, дотле є и млаћій кафу зготовіо и донесе є свомъ (као што є онъ мысліо) заспавшемъ брату. При слабой светлости кандила башъ и да є завиривао у нѣга, тежко бы га познао и зато у мысли, да є то онай, кои му є кафу наручіо, почне га съ нѣоме нудити. Десномъ га є рукомъ будіо, а левомъ башъ му є некако надъ главомъ држао кафу. У тай ма итро онай изъ сандука пружи руку, као да ће кафу узети. Братъ кафеція одъ стра испусти врелу кафу на голу главу мртваца и нагне къ вратма бегати. Мртваць оживи и потрчи за нѣимъ, а претваралица, кадъ то опази, скочи изъ сандука за нѣима. И віяли су се око астала у найвећемъ страу, докъ ніе преднякъ мало испреднячіо, те се могао дочепати браве и отворити врата. И тако сва троица єданъ за другимъ истрче на полъ, и кадъ се разбегну и мало къ себи дођу, почну се опетъ довыкивати и уверавати, да су живи и да су іоштъ на овомъ свету. Братъ кафеція, кои ніе башъ тако умерень быо, као Шальиваць са нѣговомъ шаломъ, наместіо є быо повеликій лонаць съ кафомъ, да се кува, те тако кадъ су се вратили, могли су се не само нѣи троица, него и остала браћа калуђери, кое су све на радость избудили, добро съ кафомъ почастити.

Садъ Шальиваць своє читателъ предъ лицемъ целогъ света смело пита: дали су шале и шальивцы полезніи за родъ човечіи него мрштєня и мргоде?

Знаете ли, да бы вы мне моего
милейшего саде у мой зелье
спирити ?

Что можете! — и ако по урими-
те, онда кетте зацело вите пра-
вословне науке у зельу него у
глави и мати!

Прилог Шарбуца 8.

